

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานและปัญหาในการประกันคุณภาพภายใน และศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกของวิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ โดยข้อมูลที่ได้ประกอบด้วย ข้อมูลจากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นเอกสารข้อมูลต่างๆ และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ซึ่งเป็นข้อมูลจากบุคลากรภายในวิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่เพื่อศึกษา ปัญหา และแนวทางการแก้ไข รวมไปถึงสภาพความพร้อมของทางวิทยาลัยต่อการรับการประเมินคุณภาพภายนอก ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วยผู้บริหาร อาจารย์ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากทางสถานศึกษา ให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาตามสาขาวิชาต่างๆ จำนวน 30 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการนัดและสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงพรรณนา ตามมาตรฐานตัวชี้วัดทั้งภายในและภายนอก

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์อาจารย์ จำนวนทั้งสิ้น 22 คน โดยสถานภาพของผู้ถูกสัมภาษณ์ มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี 17 คน และสูงกว่าปริญญาตรี 5 คน อายุงานต่ำกว่า 10 ปี 14 คน 10-20 ปี 5 คน 20 ปีขึ้นไป 3 คน

สรุป ผลการสังเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้เรียน (มาตรฐานด้านผู้เรียน) 3 มาตรฐาน 14 ตัวบ่งชี้ ผลจากการสังเคราะห์รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ซึ่งเป็นการประเมินภายในปรากฏว่า ผ่านทั้ง 3 มาตรฐาน 14 ตัวบ่งชี้

ผลการสังเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ด้านกระบวนการ 5 มาตรฐาน 22 ตัวบ่งชี้ ผลจากการสังเคราะห์รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ซึ่งเป็นการประเมินภายในปรากฏว่าผ่านทั้ง 5 มาตรฐาน 22 ตัวบ่งชี้

ผลการสังเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านปัจจัย 4 มาตรฐาน 18 ตัวบ่งชี้ ผลจากการสังเคราะห์รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ปรากฏว่าผ่านทั้ง 4 มาตรฐาน 18 ตัวบ่งชี้

ในส่วนของปัญหาและแนวทางการแก้ไขนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสรุปออกมาตาม มาตรฐานตัวชี้วัด ซึ่งประกอบไปด้วย

มาตรฐานด้านผู้สำเร็จการศึกษาและผู้เรียน (มาตรฐานด้านผู้เรียน) ปัญหาด้าน มาตรฐานผู้เรียนที่ทางสถานศึกษาประสบอยู่ในปัจจุบันนี้ พบว่าประสบปัญหาผู้เรียนไม่เข้า ชั้นเรียน ผู้เรียนไม่มีความสนใจต่อสาขาวิชาที่เรียน ผู้เรียนประเมินไม่ผ่านมาตรฐานวิชาชีพ และจำนวนผู้เรียนที่จบการศึกษาเมื่อเทียบกับจำนวนแรกเข้ามีน้อย

แนวทางการแก้ไข ทางสถานศึกษาควรที่จะมีขั้นตอนการกรองผู้ที่จะเข้าศึกษาโดย อย่างน้อยควรให้มีการสัมภาษณ์ และเมื่อได้ผู้เรียนเข้ามาแล้วควรมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อ สร้างให้ผู้เรียนตระหนักเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา มีการสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพที่ เรียนเพิ่ม สอดแทรกหลักคุณธรรมจริยธรรมในการเรียนการสอน

มาตรฐานด้านกระบวนการ การร่วมมือและใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ยังมีน้อยผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิมีน้อยบางส่วนติดภาระงาน วัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน เก่าชำรุด ภาระงานตกอยู่กับอาจารย์อัตราจ้างเป็นหลัก การบริหารงานบางส่วนยังขาด การตรวจสอบ งานนวัตกรรมขาดงบประมาณ การบริการชุมชนท้องถิ่น พบปัญหาด้านปัจจัย งบประมาณ ขาดความร่วมมือจากผู้เรียน แนวทางการแก้ไข ควรมีการเพิ่มเครือข่ายอาชีวศึกษา ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ สถานศึกษาควรมหาผู้เชี่ยวชาญเพิ่ม จัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพิ่มหรือ ซ่อมแซมนำมาใช้ใหม่ จัดหาสื่อการเรียนเพิ่ม ควรมีการจัดสรรงานให้เป็นสัดส่วน จัดให้ บุคลากรภายในมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารมากกว่าที่เป็นอยู่ การบริการชุมชน ท้องถิ่นควรขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกเพิ่มเติมจัดผู้เรียนเข้าร่วมอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานด้านปัจจัย ปัญหาที่พบด้านปัจจัยประกอบด้วยสภาพแวดล้อมเครื่องไม้ เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่เก่าชำรุด ผู้สอนและบุคลากรบางส่วนมีภาระงานมาก โดยเฉพาะ อาจารย์อัตราจ้างขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเนื่องจากไม่มีความมั่นคงในอาชีพ หลักสูตร การศึกษายังเป็นหลักสูตรที่เน้นแกนกลางเป็นหลัก ส่วนด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ยังขาดการจัดเก็บข้อมูลย้อนหลังยังไม่มีการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศของแผนก อีกทั้งบุคลากร

บางส่วนไม่เล็งเห็นถึงความสำคัญของงานประกันคุณภาพ มีเพียงส่วนน้อยที่ปฏิบัติงานและมาตรฐานต่งบ่งชี้ในการประกันคุณภาพ ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(สอศ.) กับสำนักงานประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ไม่ตรงกันทำให้ภาระงานมากและซ้ำซ้อน แนวทางการแก้ไข ควรให้ผู้เรียนอาจารย์บุคลากรมีส่วนร่วมในการดูแลสภาพแวดล้อม ควรมีการเพิ่มขวัญกำลังใจให้กับอาจารย์ มีการอบรมจากภายนอกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตรควร มีการผสมผสานระหว่างแกนกลางกับชุมชนและท้องถิ่น ด้านการประกันคุณภาพควรมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบเก็บเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ มีมาตรการที่ทำให้อาจารย์ส่วนใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา มีการหาแนวทางการปฏิบัติเพื่อลดภาระงานประกันคุณภาพที่ซ้ำซ้อนกัน

สำหรับแนวทางการพัฒนาสถานศึกษา สถานศึกษาควรใช้วงจร PDCA เข้ามาพัฒนา โดยขั้น P เป็นการวางแผนร่วมกันมีการระดมความคิดเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนา ขั้น D เป็นขั้นปฏิบัติ สถานศึกษาควรให้บุคลากรภายในปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ที่มีการกระจายอำนาจกระจายงาน ขั้น C เป็นขั้นตรวจสอบเพื่อพิจารณาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาโดยใช้การตรวจสอบทั้งจากภายในและภายนอก และสุดท้ายขั้น A เป็นขั้นพัฒนาโดยนำผลการดำเนินงานทั้งหมดวิเคราะห์และนำกลับมา พัฒนาตั้งแต่ขั้นวางแผนทำเช่นนี้เป็นวงจรโดยทุกขั้นตอนต้องยอมรับความจริงและเปิดเผย

สรุปจากการสังเคราะห์ผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ทำให้ทราบวิธีการดำเนินงานและจุดเด่นจุดด้อยของแต่ละมาตรฐาน ซึ่งส่วนใหญ่สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์จากอาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา แต่จากการสัมภาษณ์ทำให้เราได้ทราบถึงแนวทางการแก้ปัญหา และสภาพความพร้อมของสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของวิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษามาอภิปรายไว้ดังนี้

ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในปัญหาและแนวทางการแก้ไข ด้านผู้สำเร็จการศึกษาและผู้เรียน พบว่าสถานศึกษาได้มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับการศึกษา มีการจัดทำเครื่องมือวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง จัดให้มีการสอบมาตรฐานวิชาชีพ ทั้งในระดับปวช. และปวส. เพื่อมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนเป็นสำคัญนอกจากนี้แล้วครู อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำแผนการสอนเพื่อดำเนินการเรียนการสอน เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางวิชาการ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ ทางสถานศึกษาได้มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสืบหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆทั้งจากห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม มีความรักในอาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีต่อสังคม มีกิจกรรมซึ่งมุ่งให้เกิดความรับผิดชอบและการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ซึ่งสอดคล้องกับสาระสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548) มาตรฐานที่ 1 ซึ่งมีความสำคัญที่สอดคล้องว่า มีความรู้และทักษะสามารถนำความรู้ไปใช้ในการสร้างงานมีความสามารถในการใช้แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี มีความรับผิดชอบมีคุณธรรมศีลธรรมและจริยธรรม ซึ่งคุณภาพของผู้เรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษาแห่งนี้เมื่อมีการส่งแบบสำรวจ ไปยังสถานประกอบการเพื่อสอบถามถึงความพึงพอใจของนายจ้าง ส่วนใหญ่พบว่ามีความพึงพอใจในทักษะความรู้ความสามารถเป็นอย่างดี

ส่วนปัญหาที่พบมากด้านผู้เรียนในปัจจุบันพบว่าปัญหาหลักคือผู้เรียน จบการศึกษากลับเป็นจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนแรกเข้าเนื่องจากผู้เรียนที่เข้ามาศึกษาต่อใน ปัจจุบันนั้นไม่เหมือนอดีต ที่ต้องมีการสอบแข่งขันปัจจุบันทางรัฐมีนโยบายที่ต้องการส่งเสริมการเรียนด้านอาชีวศึกษาให้มากขึ้นโดยให้รับผู้เรียนมากขึ้นโดยดูจากภูมิถำนาและคะแนนที่จบมาเป็นเกณฑ์การตัดสิน ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนที่เข้ามาศึกษาบางคนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนสายอาชีวศึกษาเท่าที่ควร อีกทั้งสภาพสังคมสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันประกอบไปด้วยแหล่งมั่วสุมต่างๆ ก็มีเป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้เรียนประสบปัญหาด้านการเรียนเป็นจำนวนมาก สอดคล้องกับ กฤษณา เสนาวงษ์ (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมในการรับการประเมินภายนอกของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดชลบุรี พบว่ามาตรฐานด้านผู้เรียนที่มีความพร้อมต่ำสุดคือ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้แล้ว บพิตร วิทยาวิโรจน์ (2545) ได้ศึกษาเรื่องความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

จังหวัดเชียงใหม่ พบปัญหาว่าผู้เรียนขาดความสนใจในการเรียนเช่นกัน สำหรับแนวทางการแก้ปัญหานี้ขั้นตอนแรกที่สถานศึกษาควรปฏิบัติคือ ควรจัดให้มีการสอบแข่งขันหรืออย่างน้อยควรได้รับการสอบสัมภาษณ์เพื่อเป็นการคัดกรองผู้ที่เข้าศึกษาต่อ รวมไปถึงการตรวจสอบผู้เรียนในระหว่างเวลาเรียนให้มากขึ้น รวมไปถึงการจัดกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรักความภาคภูมิใจ ในสาขาวิชาและสถานศึกษา

ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านกระบวนการ สถานศึกษาได้มีการแต่งตั้งให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ตรงตามคุณวุฒิและประสบการณ์ทำให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ จันทรจิรา โสติดิกุล (2544) ได้ศึกษาการติดตามการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านบุคลากร ด้านครูผู้สอน และด้านบุคลากรสนับสนุนการสอนของโรงเรียนศรีธรรมาภินิหาร จังหวัด เชียงใหม่ ซึ่งครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ด้านการสอนอย่างน้อย 1-5 ปี ได้สอนตรงตามสาขาที่เรียนมาด้านความรู้ความสามารถอยู่ในระดับดีมาก ยกเว้นด้านสื่อการเรียนการสอนและเรื่อง การทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับกลางและน้อย มีความมุ่งมั่นการพัฒนาความรู้ความสามารถ ด้านปฏิบัติการสอน นอกจากนี้สถานศึกษาได้เปิดโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้เรียนที่ ปฏิบัติงานในสถานประกอบการต่างๆ แต่มีความต้องการที่จะศึกษาเพิ่มเติมเรียกว่าระบบ ทวิภาคีตรงตามที่มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 2 ตัวบ่งชี้ที่ 1 (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา, 2548, หน้า 1-20) ว่าด้วยการจัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความเหมาะสม ความต้องการและศักยภาพของกลุ่มผู้เรียนทุกระบบ ผู้เรียนมีโอกาส/สามารถเข้าถึงหลักสูตร ต่างๆ ที่จัดไว้อย่างทั่วถึง องค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ทางสถานศึกษาได้ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้กับอาจารย์ โดยใช้ คอมพิวเตอร์มาช่วยในการทำแผนการสอนแบบบูรณาการ มีการอบรมเชิงปฏิบัติการด้าน คอมพิวเตอร์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นเนื่องด้วยเป็นสถานศึกษาด้าน อาชีวศึกษา สายอุตสาหกรรมจึงเน้นไปที่การฝึกปฏิบัติจริง โดยนอกจากการปฏิบัติภายในโรงฝึกงานแล้ว ผู้เรียนจะต้องออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพจากสถานประกอบการจริงเป็นเวลา 10 สัปดาห์ ด้านการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการเรียนการสอน สถานศึกษาได้สนับสนุนให้ ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่หลากหลายและทันสมัย จัดอบรมการทำสื่อการสอน e-learning และให้ ผู้สอนอบรมการใช้เครื่องมือที่ทันสมัย การบริหารจัดการสถานศึกษาได้จัดทำแผนพัฒนา

สถานศึกษา Performance Based Budgeting (PBB) แผนการปฏิบัติงานประจำปี ตลอดจนคำสั่งมอบหมายที่ให้แก่บุคลากรตามสายงาน อย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบันสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ สันติ บุญชุ่ม (2547) พบว่า แผนการปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (PBB) พบว่าครู-อาจารย์มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากรับนโยบายจากผู้บริหารและช่วยกันคิดจัดทำแผนงานตลอดจนเป็นผู้ปฏิบัติโดยตรง ด้านการจัดการบริการทางวิชาชีพที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาชุมชน ปัจจุบันสถานศึกษาได้มีโครงการจัดอบรมอาชีพระยะสั้น ให้กับผู้สนใจทั้งในและนอกสถานศึกษา ซึ่งในการออกอบรมภายนอกสถานศึกษานั้น จะมีศูนย์บริการควบคู่กันไปด้วย นอกจากจะออกปฏิบัติเป็นประจำทุกเดือนแล้ว ยังมีการเพิ่มศูนย์บริการในช่วงวันหยุดเทศกาลสำคัญต่างๆ อีกด้วย โดยจะมีทั้งอาจารย์และนักศึกษาออกปฏิบัติงานควบคู่กัน ผลจากการออกบริการต่างๆ เมื่อมีการประเมินทำให้ทราบว่าประชาชนมีความพึงพอใจในความช่วยเหลือจากทางสถานศึกษาเป็นอย่างดี และยังเป็นการเพิ่มทักษะประสบการณ์การทำงานให้กับนักศึกษาได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ข้างต้นที่กล่าวมาแล้วทางสถานศึกษายังได้มีการส่งเสริมให้นักศึกษาออกไปร่วมกิจกรรมกับชุมชนภายนอกสถาบัน เช่น กิจกรรมในวันสำคัญทาง ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และกิจกรรมทางประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่นโดยจัดให้มีอยู่ในตารางการศึกษาอีกด้วย จากการจัดกิจกรรมต่างๆ นี้เองทำให้ทางสถานศึกษาได้รับการยอมรับจากสังคมชุมชนเป็นอย่างดี สอดคล้องกับ สุฤดี สุขเจริญ (อ้างใน อัมพล หริยานนท์, 2544) กล่าวว่า สถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนถ้าสถานศึกษาได้แสดงออกซึ่งความร่วมมือร่วมใจหรือให้กำลังใจต่อการพัฒนาชุมชนแล้ว ชุมชนย่อมมีความเข้าใจอันดีต่อสถานศึกษามองสถานศึกษาในแง่ดี และชุมชนก็จะสนับสนุนสถานศึกษาเพื่อประโยชน์ในการศึกษา เช่น การดูงาน การฝึกงาน การจัดทัศนศึกษาเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิชาการ เป็นต้น ส่วนปัญหาด้านกระบวนการที่พบมากคือ การจัดความร่วมมือกับสถาบันอื่นในการแลกเปลี่ยนความรู้ การใช้ทรัพยากรร่วมกันยังมีอยู่น้อย เนื่องจากว่าติดปัญหาสถานศึกษาอยู่ภายใต้สังกัดหน่วยงานที่แตกต่างกัน การบริหารจัดการแตกต่างกันจึงมีความคิดเห็นว่าสถานศึกษาควรมีการประชุมสัมมนาเพื่อหาแนวทางการแลกเปลี่ยนความรู้การใช้ทรัพยากรร่วมกัน รวมไปถึงควรมีการติดต่อกับสถานศึกษาภายใต้สังกัดเดียวกันแต่อยู่ต่างพื้นที่กันมาจัดการความร่วมมือด้านผู้เชี่ยวชาญที่จะนำมาให้ความรู้แก่ทางสถานศึกษาปัจจุบันมีน้อย นอกจากนี้ยังมีภาระงาน

มากไม่ค่อยมีเวลาว่างให้กับสถานศึกษาฯ ควรหาผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานอื่นมาเพิ่มเป็นตัวเลือกในการเชิญมาให้ความรู้แก่ทางสถานศึกษา หรือหากในกรณีที่ผู้เชี่ยวชาญติดภาระงานมาก สถานศึกษาก็ควรส่งอาจารย์ไปอบรมเพิ่มพูนความรู้ ณ สถานประกอบการที่ผู้เชี่ยวชาญปฏิบัติงานอยู่ ด้านนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ โครงการ พบว่าถูกจำกัดด้วยงบประมาณ เนื่องจากสถานศึกษาจะต้องนำงบประมาณไปจัดสรรใช้ในส่วนต่างๆ โดยเฉพาะด้านเงินเดือน ค่าสาธารณูปโภคต่างๆ ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับรายรับของทางสถานศึกษาจึงทำให้งบประมาณเหลือนำมาสนับสนุนงาน นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์เหลือน้อย ทางสถานศึกษาควรเร่งสนับสนุนงบประมาณ ถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแต่ก็ยังไม่เพียงพอ ควรจัดหางบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมจากหน่วยงานภายนอกทั้งหน่วยงานเอกชนและภาครัฐบาล ด้านการบริหารจัดการงบประมาณบางส่วนได้ถูกใช้ไปอย่างไม่เหมาะสม หรือใช้ตามความต้องการส่วนตัวทำให้งบประมาณสูญเสียไปในส่วนที่ไม่จำเป็นไม่สอดคล้องกับงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดสถานศึกษา ควรมีการจัดระบบการบริหารงานงบประมาณให้โปร่งใสถูกต้องสามารถตรวจสอบได้ และมีการชี้แจงการใช้งบประมาณภายในสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมของทางสถานศึกษาที่ประสบปัญหา มาก เกือบทุกกิจกรรมที่จัดทั้งภายในและภายนอกของสถานศึกษา คือ ผู้เรียนมักหลบหนีไม่ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น ทางสถานศึกษาควรเข้มงวดและจัดบทลงโทษให้รุนแรงและปฏิบัติอย่างต่อเนื่องให้มากกว่าที่เป็นอยู่

ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในปัญหาและแนวทางการแก้ไข ด้านปัจจัย พบว่าสถานศึกษาได้จัดทำโครงการพัฒนาห้องเรียนห้องปฏิบัติการ โดยปรับปรุงห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ อีกทั้งมีการจัดห้องเรียนให้มีความสะอาด จัดจำนวนโต๊ะเก้าอี้เพียงพอกับผู้เรียน โดยโต๊ะและเก้าอี้มีการจัดวางอย่างเป็นระบบ มีตารางการใช้ห้องอย่างชัดเจน รวมทั้งให้ห้องเรียนมีแสงสว่างและสื่ออุปกรณ์ที่สะดวกต่อการเรียนการสอน ส่วนห้องปฏิบัติการมีการจัดห้อง เก้าอี้ เครื่องมือ และอุปกรณ์ เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนนอกจากด้านสถานที่แล้ว สิ่งที่เป็นอีกด้านหนึ่งสำหรับการเรียนการสอนในสายวิชาชีพอุตสาหกรรมนั้น เรื่องความปลอดภัยในการปฏิบัติงานนั้นนับว่าเป็นเรื่องสำคัญมาก ทางสถานศึกษาได้ทำการดำเนินการจัดทำตู้เก็บเครื่องมือและจัดเก็บอุปกรณ์อย่างเป็นหมวดหมู่ และเป็นระเบียบเพื่อความสะดวกในการหยิบใช้ มีป้ายแสดงวิธีใช้เครื่องมืออุปกรณ์ ป้ายคำเตือนเกี่ยวกับ

ความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์ มีทะเบียนการตรวจซ่อมและบัญชีการเบิกจ่ายเครื่องมืออุปกรณ์มาใช้งานอย่างชัดเจน ด้านการส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการเรียนการสอน โดยการจัดทำโครงการพัฒนาผู้สอน เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพของครู อาจารย์ โครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อการปฏิรูปการศึกษาทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งโครงการต่างๆ เหล่านี้จะเป็นการช่วยส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของผู้สอนให้ก้าวหน้าและทันกับเทคโนโลยีที่ก้าวไปอย่างรวดเร็ว

ในส่วนของผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษานั้น สถานศึกษาได้จัดผู้สอนได้ตรงตามคุณวุฒิและสาขาที่จบมา เมื่อได้เข้ามาปฏิบัติงานแล้ว สถานศึกษาได้มีการอบรมพัฒนาศักยภาพของผู้สอน เช่น การศึกษาดูงาน การอบรมวิชาชีพ อบรมการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงทำให้ผู้สอนของสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านหลักสูตรนั้นสถานศึกษาได้มีการเชิญคณะกรรมการสถานศึกษามาร่วมกันจัดทำหลักสูตร ทำให้ผู้เรียนได้ความรู้ในด้านต่างๆ ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการตามแต่ละสาขาวิชา และงานด้านการประกันคุณภาพนั้นทางสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากโดยสถานศึกษา ได้มีการตั้งฝ่ายงานการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นมาเป็นหน่วยงานหนึ่งในสถานศึกษา มีการแต่งตั้งบุคลากรเข้ามาปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นทางการและในการปฏิบัติงานนั้นได้ยึดหลักการปฏิบัติงานตามวงจรเดมมิ่ง (PDCA) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติ บุญชุม (2547) พบว่าการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลางเขต 3 นั้น ส่วนใหญ่ยึดหลักการทำงานตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง คือวงจร (PDCA) อันได้แก่การวางแผนการดำเนินงาน (Planing) การปฏิบัติตามแผน (Doing) การตรวจสอบติดตามผล (Checking) และการปรับปรุงแก้ไข (Act) นำมาปฏิบัติเป็นประเด็นหลัก

ส่วนปัญหาด้านปัจจัยที่พบคือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ปัจจุบันบางส่วนมีอายุการใช้งานมานานทำให้เกิดการชำรุดตามอายุการใช้งาน บางส่วนก็เก่าไม่สอดคล้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทางสถานศึกษาควรจัดซื้อเพิ่มเติม หรือนำวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดมาซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมยังไม่ได้มีการปรับปรุงเท่าที่ควร บางส่วนไม่เป็นระเบียบ บางส่วนก็สกปรก ทางสถานศึกษาควรมีโครงการปรับปรุงโดยแบ่งให้แต่ละสาขาวิชามีส่วนร่วมรับผิดชอบตามพื้นที่ที่ตนเองได้รับมอบหมาย ด้านบุคลากรผู้สอนปัจจุบันพบว่าภาระงานในบางส่วนมีมากเกินไปโดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์อัตราจ้างจะมีภาระ

งานมากเป็นพิเศษบางคนได้รับมอบหมายงานที่ไม่ถนัด ทางผู้บริหารหรือหัวหน้าสาขาวิชา ควรดำเนินการจัดสรรงานให้เหมาะสมกับภาระงานและความถนัดสอดคล้องกับ สมพงษ์ เกษมสิน, 2523 (อ้างใน อำพล หริยานนท์) กล่าวว่าในการจัดองค์กรจะต้องคำนึงถึงบุคคลที่จะปฏิบัติงานในการพิจารณาว่าผู้ใดจะปฏิบัติงานส่วนใดนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ และพฤติกรรมของบุคคลจะต้องกำหนดว่าจะให้บุคคลหนึ่งภายในกลุ่ม ทำอะไร และจะอยู่ที่ใดในหน่วยงาน คือ การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบนั่นเอง อย่างไรก็ตามจะต้องแบ่งงาน โดยมุ่งให้บุคคลแต่ละบุคคลที่ได้รับมอบหมายงานสามารถ ปฏิบัติงาน ได้สำเร็จผลปริมาณงานต้องพอสมควรที่บุคคลนั้นๆ สามารถทำได้สำเร็จ โดยใช้ความพยายาม ทดเทียมผู้อื่น ด้านหลักสูตรสถานศึกษานั้นยังขาดความร่วมมือในการพัฒนาร่วมกับ สถานประกอบการ เนื่องจากผู้ที่จบการศึกษาจากทางสถานศึกษา ส่วนใหญ่เมื่อจบการศึกษา ไปแล้ว จะต้องทำงานในสถานประกอบการเป็นหลัก ดังนั้นหลักสูตรของสถานศึกษาควรมี การดึงสถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรร่วมกัน และแยกตามสาขาวิชา ด้วยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษณา เสนาวงษ์ (2544) พบว่ามาตรฐานที่มีความพร้อมต่ำสุดคือ สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น และ อำพล หริยานนท์ (2544) กล่าวว่าหลักสูตรที่นำมาใช้ไม่ได้ดำเนินการวิเคราะห์รายวิชา ส่วนใหญ่มักนำมาใช้เลย จึงทำให้เกิดปัญหาไม่สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน และปัญหาด้านการประกันคุณภาพที่ พบคือผู้สอนบางส่วนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา มีเพียง ส่วนน้อยเท่านั้นที่เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพ นับเป็นปัญหาที่สถานศึกษากำลัง ประสบปัญหาเป็นอย่างมากเพราะหากขาดความร่วมมือจากผู้ สอนแล้วงานประกันคุณภาพก็จะ เกิดปัญหาในการปฏิบัติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สถานศึกษาควรเร่งแก้ปัญหานี้ก่อนเป็น อันดับแรก เพราะการประกันคุณภาพการศึกษาถือได้ว่าเป็นการควบคุมการจัดการศึกษาให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างมาก และอีกปัญหาหนึ่งที่พบคือปัญหามาตรฐานที่แตกต่าง กันโดยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ใช้มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการ อชีวศึกษา (สอศ.) ส่วนการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกนั้นใช้มาตรฐานของสำนักงาน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ทำให้งานประกันคุณภาพ ข้ำซ้อน สถานศึกษาควรมีการปรับวิธีในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ เพื่อให้งานประกัน ที่ปฏิบัติมีความเอื้อต่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันได้

ในส่วนของการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา เพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น สถานศึกษาได้มีการปฏิบัติควบคู่ไปกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยให้ความสำคัญกับงานทั้งสองส่วนเท่าๆ กัน โดยยังคงใช้พื้นฐานของการบริหารจัดการเพื่อเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลเช่นเดียวกัน ในส่วนของปัญหาของการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกก็มีอยู่เช่นเดียวกับการประกันคุณภาพภายใน เพียงแต่จะขึ้นอยู่กับว่าปัญหานั้นๆ จะอยู่ในมาตรฐานตัวชี้วัดใดของแต่ละมาตรฐาน ซึ่งในภาพรวมแล้ว ก็ถือว่าสถานศึกษามีความพร้อมในการรับการประเมินคุณภาพภายนอก

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของวิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการวิจัยที่พบว่าปัญหาด้านมาตรฐานผู้เรียนที่ประสบปัญหา ออกกลางคันเป็นจำนวนมาก สถานศึกษาควรเร่งศึกษาถึงสาเหตุของปัญหาและหาแนวทางการแก้ไขปัญหายอย่างเร่งด่วน เพราะผู้เรียนที่จบจากสถานศึกษาสายอาชีพคือตัวบ่งชี้ของระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา

2. ควรมีการศึกษาสภาพปัญหา เพื่อพัฒนาบุคลากรให้ตระหนักร่วมมือกันพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้วย

3. สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมร่วมกันกับสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาด้วยกัน เช่น การพัฒนาถึงประดิษฐ์ นวัตกรรม การจัดกิจกรรมบริการแก่ชุมชนและท้องถิ่นซึ่งจะส่งผลดีในการประหยัดงบประมาณ ครอบคลุมทั่วถึงทุกชุมชนและเกิดการประสานงานกันในเรื่องอาชีวศึกษามากยิ่งขึ้น

4. สถานศึกษาควรเร่งหาแนวทางการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาร่วมกันระหว่างมาตรฐาน ของ สอศ. กับ สมศ. เนื่องจากบางส่วนในการประกันคุณภาพมีวัตถุประสงค์เดียวกันแต่แตกต่างกันที่มาตรฐานตัวชี้วัด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การอาชีวศึกษาไม่มีการค้นคว้างานวิจัยอย่างจริงจัง บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสายอาชีวศึกษาควรมีการวิจัยงานประกันคุณภาพการศึกษาของสายอาชีวศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อจะได้เป็นวิทยาทานความรู้ใหม่ๆ ในการพัฒนาการอาชีวศึกษาต่อไป
2. ควรศึกษาสภาพปัญหา แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพของสถานศึกษาภายในเครือข่ายอาชีวศึกษา เพื่อศึกษาประเด็นหลักที่พบและหาแนวทางการพัฒนา ร่วมกัน
3. การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ทำให้ประสบปัญหาความล่าช้าในการเก็บข้อมูล การให้ข้อมูลแต่ละประเด็นมีความแตกต่างกันมาก ทำให้สรุปได้ยาก การวิจัยครั้งต่อไปควรจัดให้มีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้บุคลากรได้แสดงออกถึงแนวคิดร่วมกัน